

Vesque v. Püttlingen: „Handbuch des in Österreich-Ungarn geltenden internat. Privatrechts“; Walker: „Internationales Privatrecht“; Zittelmann: „Internationales Privatrecht“; Gerichtszeitung, 1855 č. 86, 1901 č. 50; Notariatszeitung 1888 č. 32, 1892 č. 9—12, 1896 č. 22; Jurist. Blätter, 1882 č. 10; Grünhuts Zeitschrift, 28, 161; Wagners Zeitschrift, 1825 II, 68; Der Jurist, 7; Právník, 1893, 584; Mischler-Ulbrich: „Österr. Staatswörterbuch“ Art. „Heimfälligkeiten“, „Kaduzität“. — K historickému vývoji: Čelakovský: „Právo odúmrté k statkům zpupným v Čechách“; Hübnér: „Grundzüge des deutschen Privatrechts“; Pfaff-Hoffmann: „Kommentar, II.; Rauscher: „Dědické právo podle českého práva zemského“; Stieber: „Dějiny soukr. práva v střední Evropě“; Tomaschek: „Das Heimfallsrecht“.

Miloslav Stieber.

Kalendář.

I. Pojem astronomický. — II. Pojem literární.

I. Pojem astronomický. Na území tvořícím nyní Čsl. republiku zaveden byl postupně již v osmdesátých letech XVI. století t. zv. kalendář Gregoriánský, jehož se tu v životě občanském i ve styku úředním výhradně používá. Používání jiných kalendářů (Juliánského a židovského) omezeno je na církevní život příslušných náboženských společností.

S úpravou kalendáře souvisí úprava svátků státem uznaných a počítání lhůt v předpisech práva hmotného i v řízení soudním a správním. (Viz příslušná hesla.)

II. Pojem literární. Kalendář jako zvláštní druh literatury má vznik již v přelomu středověku do novověku a docílil průběhem doby své nynější typické formy.

V oblasti býv. rakouského právního řádu zabývalo se zjevem tím jak právo živnostenské, tak i právo tiskové. Tyto recipované předpisy platí dosud.

V oboru práva živnostenského jde tu o ustanovení § 21, odst. 1. až 4., živn. řádu, kdež stanoveny jsou (mezi jiným) pro obchod s kalendáři odchylky od pravidelných předpisů pro živnosti tiskové, a to ohledně stanovité živnosti a ohledně kompetence živnostenských úřadů k udílení koncese.

V právu tiskovém přichází tu v úvahu ustanovení § 3, odst. 1. a 5., zákona tiskového, jednající (mezi jiným) o povolení k prodeji kalendářů, udíleném místními úřady bezpečnostními.

Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, kde prodej tiskovin ovládán je jinými zá-

sadami právními, takovéto zvláštní úpravy není.

(Blíže viz v příslušných heslech, týkajících se živnostenského práva a práva tiskového.)

Pouze historický význam mají finančně-právní ustanovení o kalendářích, dnes již neplatná. Kalendáře byly od dob Leopolda I. podrobeny zvláštní dani, která byla zařazována do kategorie kolku spotřebního a naposledy byla upravena v celé monarchii cís. pat. č. 345/1850 ř. z. o poplatcích z hracích karet, kalendářův, novin a inserátův. Poplatek činil 6 kr. z kalendáře v tuzemsku tištěného nebo z ciziny dovezeného a byl zrušen v Rak. (spolu s kolkem novinářským) zák. č. 261/1899 ř. z., v Uhrách zák. čl. X/1900.

Josef Hoffmann.

Kancelář presidenta republiky.

President republiky potřebuje nutně při výkonu své pravomoci pomocných sil, jakéhosi osobního sekretariátu. Když se o otázce jednalo, kladla se váha na to, aby se kolem hlavy státu nevytvořila neodpovědná skupina osob, která by mohla provozovati osobní politiku ve státě, prý po vzoru kabinetní kanceláře rakouských císařů. Před soukromým sekretariátem dávala se přednost veřejnoprávní organizaci — a tak vznikl zákon č. 654/1919 Sb. Podle něho k. p. r. (civilní a vojenské oddělení) se zřídila „k obstarávání věcí, jež spadají do oboru působnosti presidenta republiky“. Úředníci a zřízenci této kanceláře jsou státními zaměstnanci, nikoli soukromými zaměstnanci prezidentovými. Jmenuje je podle cit. zákona president republiky „za spolupodpisu ministerského předsedy“ (k tomu § 64 a 81 úst. list). Titul a hodnost jejího přednosty rovněž určuje president. I tu běží o vládní akt, jenž potřebuje k své platnosti kontrasignace ministerského předsedy. Prvnímu přednostovi dostalo se titulu kancléře. Tento titul lze odůvodnit jen osobními kvalitami prvního přednosty, nikoli státoprávními jeho funkcemi, protože jich nemá. Je v čele kanceláře, která vůbec nemá vrchnostenské pravomoci. Slova § 1 zák. č. 654/1919 Sb. „k obstarávání věcí, jež spadají do oboru působnosti presidenta republiky, zřizuje se k. p. r.“ sluší vykládati s největším taktem, protože jinak by se mezi vládu a presidenta republiky vsunulo neorganické cizí rušivé těleso. Může jíti jen o pomocné (přípravné a prováděcí) práce beze všeho státoprávního.